

Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU

—

vlastní specializovaný výcvik

1	Cíl specializačního vzdělávání.....	457
2	Minimální požadavky na specializační vzdělávání.....	458
	2.1 Základní otorinolaryngologický kmen – v délce 30 měsíců.....	459
	2.2 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 30 měsíců.....	459
	2.3 Teoretická část vzdělávacího programu.....	459
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřovaných na konci vlastního specializovaného výcviku.....	460
4	Všeobecné požadavky.....	464
5	Potvrzení hodnocení o průběhu specializačního vzdělávání.....	465
6	Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost.....	466
7	Charakteristika akreditovaného zařízení.....	466
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci - charakteristika.....	468

1 Cíl specializačního vzdělávání

Cílem specializačního vzdělávání v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku je získání specializované způsobilosti osvojením potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností umožňujících samostatnou činnost v oboru u poskytovatele zdravotních služeb, poskytujícího ambulantní i lůžkovou zdravotní péči. Má znalosti etiologie, fyziologie a patofyziologie příznaků a diferenciální diagnostiky onemocnění hlavy

a krku. Ovládá indikace a techniku speciálních diagnostických postupů chorob v oblasti hlavy a krku, léčbu onemocnění v oblasti hlavy a krku a neodkladnou léčbu náhlých stavů v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku (dále jen „ORL“) a odborné lékařské pomoci v těchto situacích u dětí i dospělých nemocných. Cílem vzdělávání je osvojení potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností umožňujících samostatnou činnost specialisty u poskytovatele zdravotních služeb poskytující ambulanci zdravotní péči a samostatnou činnost u poskytovatele zdravotních služeb poskytující lůžkovou zdravotní péči v rozsahu náplně vzdělávacího programu specializace.

2 Minimální požadavky na specializační vzdělávání

Podmínkou pro zařazení do specializačního vzdělávání v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku je získání odborné způsobilosti k výkonu povolání lékaře ukončením nejméně šestiletého prezenčního studia na lékařské fakultě, které obsahuje teoretickou a praktickou výuku v akreditovaném magisterském studijním programu všeobecné lékařství.

Specializační vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Specializační vzdělávání může v souladu s §5 odst. 4 zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“) probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba, přitom její rozsah nesmí být nižší, než je polovina stanovené týdenní pracovní doby. Jde-li o osobu na rodičovské dovolené nebo osobu pečující o dítě do zahájení povinné školní docházky, rozsah pracovní doby nesmí být nižší než jedna pětina stanovené týdenní pracovní doby. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Specializační vzdělávání probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb.

Postup do vlastního specializovaného výcviku je podmíněn splněním všech požadavků stanovených pro získání teoretických znalostí a praktických dovedností stanovených v rámci vzdělávání v základním otorinolaryngologickém kmeni. Vlastní specializovaný výcvik probíhá na pracovištích akreditovaných pro specializační vzdělávání v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a dalších oborů.

Podmínkou pro získání specializované způsobilosti v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku je zařazení do oboru, absolvování základního otorinolaryngologického kmene (30 měsíců), vlastního specializovaného výcviku (30 měsíců) a úspěšné složení zkoušky po ukončení vzdělávání v základním kmeni a atestační zkoušky. Celková doba specializačního vzdělávání je 5 let, z toho:

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU****2.1 Základní otorinolaryngologický kmen – v délce 30 měsíců**

a

2.2 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 30 měsíců

Obsah, rozsah a členění vzdělávání v základních kmenech, požadavky na technické a věcné vybavení, personální zabezpečení pracoviště, které jsou podmínkou pro získání akreditace k zajištění specializačního vzdělávání v základním kmeni a požadavky na teoretické znalosti a praktické dovednosti, které je nezbytné absolvovat před přihlášením ke zkoušce po ukončení vzdělávání v základním kmeni, stanoví vyhláška o vzdělávání v základních kmenech lékařů.

Část I.**2.2 Vlastní specializovaný výcvik – v délce 30 měsíců****a) povinná odborná praxe v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku**

Akreditované zařízení		Počet měsíců
otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku – poskytovatel zdravotních služeb poskytující ambulantní a lůžkovou zdravotní péči v celém spektru otorinolaryngologických onemocnění s akreditací I. typu nebo II. typu <i>pracoviště poskytovatele zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku</i>		30 včetně účasti na vzdělávacích aktivitách uvedených v bodu 2.3
z toho	otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku – poskytovatel zdravotních služeb poskytující ambulantní a lůžkovou zdravotní péči v celém spektru otorinolaryngologických onemocnění, kde je poskytována péče v celé šíři oboru včetně foniatrie s akreditací II. typu	6
	specializační stáž v výukovém zařízení s akreditací II. typu, které poskytuje péči v oboru včetně rozsáhlých onkochirurgických výkonů s rekonstrukčními postupy, chirurgie baze lební (rinobaze, laterobaze včetně vestibulárního schwannomu), rehabilitace sluchu implantabilními systémy včetně kochleární implantace, navigované chirurgie, laserové chirurgie hrtanu, sialoendoskopie, atd.)	1

Část II.**2.3 Teoretická část vzdělávacího programu****a) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná**

Kurzy	Počet hodin
kurz Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku	8

MZ ČR	Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU
-------	--

b) účast na vzdělávacích aktivitách je povinná v tomto rozsahu:

b1) všechny níže uvedené kurzy pro lékaře, kteří byli zařazení do vlastního specializovaného výcviku bez absolvování níže uvedených kurzů,

b2) kurzy Lékařská první pomoc, Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace, Radiační ochrana a Základy v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování těchto kurzů více než 5 let, a

b3) kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí pro lékaře, kterým uplynulo od absolvování tohoto kurzu více než 10 let.

Kurzy	Počet hodin
kurz Lékařská první pomoc	20
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace	12
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí	4
kurz Radiační ochrana	4
kurz Základy v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku	40

c) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře	Délka trvání
kurz Preparační – chirurgie nosu	8 hod
kurz Preparační – chirurgie ucha	8 hod
další kurzy, vědecké a vzdělávací akce domácí i zahraniční garantované příslušnou odbornou společností při České lékařské společnosti J.E. Purkyně (dále jen „ČLS JEP“) nebo Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“) nebo lékařskými fakultami (dále jen „LF“) nebo akreditovanými zařízeními aj.	v rozsahu min. 20 hod.

Pokud školeneц absolvoval kurzy dle části II. b) v rámci základního otorinolaryngologického kmene, neabsolvuje je v rámci specializovaného výcviku.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností ověřovaných na konci vlastního specializovaného výcviku

Teoretické znalosti

Vlastní obor

- Znalosti anatomie, fyziologie, patologické anatomie, patofyziologie orgánů v oblasti ORL a hlavy a krku se zaměřením na klinickou praxi.
- Symptomatologie chorob ORL a hlavy a krku. □
- Využití zobrazovacích metod, včetně CT i NMR a ultrazvuku atd. v ORL a chirurgii hlavy a krku.

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU**

- Diagnostika a terapie akutních onemocnění ORL a hlavy a krku.
- Zásady operačních indikací onemocnění ORL a hlavy a krku.
- Příprava pacienta k operaci z hlediska internisty, anesteziologa a otorinolaryngologa.
- Základy operační techniky onemocnění ORL a hlavy a krku.
- Obecná pooperační péče a pooperační péče v ORL a chirurgii hlavy a krku.
- Pooperační komplikace s důrazem na specifika ORL a chirurgie hlavy a krku.
- Zařízení a vybavení ORL ambulance.
- Chirurgické nástroje a zařízení operačního sálu s přihlédnutím na specifitu oboru ORL a chirurgie hlavy a krku.
- Rehabilitace v ORL a chirurgii hlavy a krku.
- Farmakoterapie (antibiotika, chemoterapeutika, základy ORL terapie).
- Psychologie vztahu lékař/pacient.
- Onkologie hlavy a krku.
- Traumatologie hlavy a krku.
- Zvláštnosti léčby geriatricky nemocných.
- Onemocnění ORL a hlavy a krku dětského věku.
- Alergologické a imunologické aspekty onemocnění ORL a hlavy a krku.
- Onemocnění ucha, spánkové kosti a laterální baze lebni včetně neurootologické problematiky.
- Onemocnění nosu, vedlejších dutin nosní a rinobaze.
- Onemocnění dutiny ústní a orofaryngu.
- Onemocnění hypofaryngu.
- Onemocnění jícnu.
- Onemocnění slinných žláz.
- Onemocnění hrtanu a průdušnice.
- Onemocnění štítné žlázy a příštítných tělísek.
- Onemocnění kůže hlavy a krku.
- Onemocnění hlavových nervů.
- Cévní malformace hlavy a krku.
- Poruchy dýchání ve spánku (ronchopatie, obstrukční syndrom spánkové apnoe).
- Poruchy polykání.
- Poruchy hlasu.
- Poruchy sluchu, včetně rehabilitace sluchadly a implantabilními systémy.
- Plastická, rekonstrukční a estetická chirurgie hlavy a krku.

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU**

- U jednotlivých lokalit ORL a hlavy a krku musí uchazeč ovládat problematiku vrozených vad, zánětlivých afekcí, nádorů benigních i maligních, traumat, dalších patologií, komplikací, atd.
- U onemocnění ORL a hlavy a krku musí uchazeč ovládat patogenezi, epidemiologii, diagnostiku, diferenciální diagnostiku, konzervativní a chirurgickou terapii chorob, prognózu a prevenci, musí ovládat provedení základních ORL operací, otevřených i endoskopických.

Teoretické znalosti a praktické dovednosti z dalších oborů

Vyžaduje se znalost souvisejících onemocnění a diferenciálně diagnostických znalostí z oborů stomatologie, maxilofaciální chirurgie, oftalmologie, neurologie, pediatrie, geriatric, endokrinologie a diabetologie, chirurgie, plastické chirurgie a vnitřního lékařství.

Vnitřní lékařství	<ul style="list-style-type: none"> • Je požadována především znalost léčby akutních stavů ve vnitřním lékařství. Znalosti etiopatogeneze a diagnostiky těch interních onemocnění, která mají přímou souvislost s oborem otorinolaryngologie, především je-li nutná při jejich léčbě účast ORL odborníka. Zvláštní zřetel je kladen na zvláštnosti v endokrinologii, gastroenterologii a geriatrici.
Chirurgie	<ul style="list-style-type: none"> • Jsou požadovány znalosti první lékařské pomoci včetně její organizace, schopnost organizovat týmovou práci. Znalosti z urgentní medicíny a medicíny katastrof. Znalosti z organizace záchranné služby. Ošetřování traumat v oblasti hlavy a krku, včetně základní chirurgické profylaxe. Diagnostika náhlých příhod břišních a život ohrožujících chirurgických onemocnění v rozsahu znalostí všeobecného lékaře. Znalosti antiseptiky a aseptiky a jejich praktické provádění. Znalost chirurgických technik (infúzní terapie se vztahem k vnitřnímu prostředí po chirurgické léčbě, léčba krevními deriváty včetně hygienicko-epidemiologických opatření).
Anesteziologie a intenzivní medicína	<ul style="list-style-type: none"> • Kardiopulmonální resuscitace bez přístrojové i s přístrojovou podporou, zajištění dýchacích cest, intubace, koniotomie/koniopunkce, tracheotomie. Kyslíková terapie, první lékařská pomoc při polytraumatech, úrazech elektrickým proudem, po fyzikálních únicích tepla, při utonutí, po škrčení a oběšení. Léčba šoků, a to i nechirurgických. Léčba metabolického rozvratu. Farmakologie a farmakodynamika léčiv, používaných ke všem druhům znecitlivění. Znalosti z analgosedace a jejího vedení. Diagnostika intoxikace těmito farmaky a její léčba. Zásady vedení celkové anestezie. Základy léčby SIRS (syndrom systémové zánětlivé odpovědi, vč. sepsy) a šokových stavů. Defibrilace na zavřeném hrudníku.
Oftalmologie	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládá znalosti diagnostiky a léčby orbitocelulitidy, endokrinní orbitopatie, onemocnění slzných cest, léčba nádorových onemocnění oka a očních adnex ve spolupráci s očním lékařem. Ovládá léčebné postupy z traumatologie v oblasti orbit.
Neurologie	<ul style="list-style-type: none"> • Má znalosti neurologické diagnostiky onemocnění především ve vztahu k vestibulární problematice a onemocnění hlavových nervů. Diagnostika

**MZ ČR Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU**

	a neurologické projevy traumat lbi, tumorů CNS a příznaky nádorů v oblasti hlavy a krku s možnou neurologickou symptomatikou.
Radiologie a zobrazovací metody	<ul style="list-style-type: none"> • Diagnostické metody, indikace – RTG vedlejších dutin nosních, znalost základních projekcí rtg lbi, rtg spánkových kostí, vyšetření polykacích cest, plic. Ovládá základy sonografie krku, slinných žláz, uzlinového systému a měkkých tkání krku. Ovládá klinickou interpretaci výsledků scintigrafie, NMR, CT a PET v oblasti hlavy a krku, indikaci a hodnocení angiografie, atd.
Farmakologie	<ul style="list-style-type: none"> • Znalosti farmakodynamiky léků používaných v léčbě ORL onemocnění, zvláště pak znalost antibiotické léčby zánětlivých onemocnění v ORL a ATB politiky ve vztahu k oboru. Balneologie a její uplatnění v otorinolaryngologii.
Foniatrie	<ul style="list-style-type: none"> • Základní protetika v otorinolaryngologii (sluchadla, hlasová protetika). Rehabilitace a ergoterapie v oboru. Základy fonochirurgie. Péče o pacienty s kochleární (kmenovou) neuroprotézou a problematikou poruch řeči. Ovládá základy pedaudiologie.
Klinická onkologie	<ul style="list-style-type: none"> • Onkologická terapie (chirurgická i nechirurgická) nádorů v ORL oblasti, zejména dutiny ústní a jazyka, orofaryngu, hrtanu, štítné žlázy, nosu, nosohltanu, krční části jícnu a kůže včetně plastických operací u dětí i dospělých.
Ostatní obory	<ul style="list-style-type: none"> • Znalosti ve vztahu k oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. • Znalosti z neurochirurgie ve vztahu k ORL oboru.

Praktické dovednosti

Z vlastního oboru – standardní vyšetřovací metody včetně laboratorních.

Ucho	<ul style="list-style-type: none"> • Otomikroskopie, audiologická diagnostika, neurootologické vyšetření - klinické i přístrojové. Interpretace rtg vyšetření, CT, NMR vyšetření a sonografie. Rehabilitace sluchových poruch. Chirurgie ucha (myringoplastika, tympanotomie, sanační a rekonstrukční operace, atd.). Kochleární implantace - indikace a zásady chirurgie. BAHA sluchadla. Chirurgická léčba nádorů v této oblasti, traumatologie, atd.
Nos a nosohltan	<ul style="list-style-type: none"> • Endoskopie dutiny nosní a epifaryngoskopie, rinomanometrie. Adenotomie. Léčba zánětů, chirurgická léčba deformit nosu, chirurgická léčba nádorů v této oblasti. Interpretace rtg vyšetření, CT, NMR vyšetření a sonografie. Vyšetření čichu a nosní průchodnosti. Nosní tamponáda, včetně balónkové. Funkční endonazální chirurgie. Diagnostika a léčba nosní likvorey. Rekonstrukční chirurgie střední obličejové etáže, traumatologie, atd.
Hrtan a průdušnice	<ul style="list-style-type: none"> • Zvětšovací laryngoskopie a stroboskopie, videolaryngoskopie, přímá laryngoskopie, urgentní intubace, koniotomie, tracheotomie. Bronchoskopie flexibilní event. rigidní, diagnostická i terapeutická. Interpretace rtg vyšetření, CT, NMR vyšetření a sonografie. Chirurgická

MZ ČR	Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU
--------------	--

	a nechirurgická léčba akutních stenozujících onemocnění horních cest dýchacích. Základní fonochirurgická diagnostika a léčba. Traumatologie, atd.
Dutina ústní, hltan, jícen	<ul style="list-style-type: none"> Ezofagoskopie. Tonzilektomie, chirurgická léčba paratonzilárního abscesu a hlubokých krčních zánětů. Ošetření traumat v oblasti dutiny ústní hltanu a jícnu, včetně cizích těles a poleptání. Interpretace rtg vyšetření, CT, NMR vyšetření a sonografie. Vyšetřovací metody, chirurgická i nechirurgická léčba chrápání a OSA. Diagnostika a léčba poruch polykání, atd.
Krk	<ul style="list-style-type: none"> Zásady chirurgické léčby uzlinového aparátu krku – technika a indikace exstirpací krčních uzlin a blokových disekcí. Chirurgie měkkých částí krku. Chirurgie štítné žlázy a příštítných tělísek. Diagnostika a konzervativní i chirurgická léčba onemocnění slinných žláz. Interpretace rtg vyšetření, CT, NMR vyšetření a sonografie. Traumatologie, atd.
Znalosti dalších oborů	<ul style="list-style-type: none"> Plastická chirurgie včetně rekonstrukční a estetické, základy operování v oblasti obličeje a krku. Traumatologie z hlediska maxilofaciální a stomatologické chirurgie. Základy neurochirurgické diagnostiky. Chirurgie baze lební. Znalosti z infekčního lékařství ve vztahu k oboru. Znalosti očního lékařství ve vztahu k oboru. Léčba granulomatózních zánětů infekčních i neinfekčních v oboru včetně epidemiologie.
Provozní vztahy	<ul style="list-style-type: none"> Znalost koncepce oboru z hlediska organizačního (organizace dispenzární péče, forenzní hlediska v otorinolaryngologii, řízení ošetrovatelského týmu). Vedení dokumentace v oboru. Základní posudková činnost v oboru (posuzování neschopnosti práce). Hygienicko-epidemiologické režimy v otorinolaryngologii, dietní systém a jeho aplikace v otorinolaryngologii.

4 Všeobecné požadavky

Absolvent specializačního vzdělávání:

- zná obsah, rozsah a způsob vedení zdravotnické dokumentace v souladu se zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů,
- dle vyhlášky č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky (vyhláška o Listu o prohlídce zemřelého), ve znění pozdějších předpisů musí znát list o prohlídce zemřelého,
- má znalosti právních předpisů Evropské unie, platných právních předpisů, předpisů vydávaných Ministerstvem zdravotnictví, Ministerstvem životního prostředí popř. jinými úřady státní správy ve vztahu k oblasti zdravotnictví,

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU**

- zná a řídí se základními etickými normami lékařského povolání,
- dosáhne potřebné úrovně schopností pro komunikaci s pacienty, příbuznými, spolupracovníky a s osobou, kterou pacient určí ve smyslu §33 odst. 1 zákona č. 372/2011 Sb.,
- má základní znalosti posudkového lékařství, revizní činnosti, lékařské etiky, organizace poskytování zdravotních služeb a ekonomiky zdravotnictví,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce, osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace.

5 Potvrzení hodnocení o průběhu specializačního vzdělávání

Specializační vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele v akreditovaném zařízení.

a) Průběžné hodnocení školitelem

- záznam o absolvované praxi a školicích akcích v průkazu odbornosti, záznamy o provedených výkonech v průkazu odbornosti,
- celkové zhodnocení na konci vlastního specializovaného výcviku s jeho záznamem v průkazu odbornosti.

b) Předpoklad přístupu k atestační zkoušce

- absolvování praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí a vlastního specializovaného výcviku,
- složení zkoušky po ukončení vzdělávání v základním kmeni,
- podání přihlášky k atestační zkoušce. Správnost údajů uvedených v přihlášce potvrzuje školitel akreditovaného zařízení, v němž se uskutečňuje vzdělávací program a zaměstnavatel uchazeče,
- předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v průkazu odbornosti,
- vypracování písemné práce/projektu,
- potvrzení o absolvování kurzů a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).

c) Vlastní atestační zkouška

- *teoretická část* – obhajoba písemné práce/projektu nejméně měsíc před konáním ústní části zkoušky,
– 3 odborné otázky.
- *praktická část* – vyšetřovací postupy a diferenciální diagnostika závažných a život ohrožujících stavů v oboru.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent specializačního vzdělávání získal způsobilost

Absolvent specializačního vzdělávání v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku je oprávněn samostatně vykonávat činnost v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku při poskytování zdravotních služeb v ambulantním nebo lůžkovém zdravotnickém zařízení. Dále zvládá diagnostiku a léčbu onemocnění horních i dolních cest dýchacích a polykacích, onemocnění endokrinních orgánů hlavy a krku, onemocnění ucha, včetně neurootologických onemocnění, onemocnění kůže a měkkých tkání hlavy a krku, onemocnění baze lební a traumat v ORL oblasti.

Lékař se specializovanou způsobilostí v oboru ORL:

- zvládá přidělení kompenzačních pomůcek (sluchadla aj.). Zvláště je pak schopen provádět diferenciální diagnostiku onemocnění ucha, nosu a vedlejších dutin nosních, hrtanu, hltanu, dutiny ústní, slinných žláz, štítné žlázy a trachey,
- je schopen samostatně provádět chirurgickou léčbu onemocnění v oblasti hlavy a krku u dětí i dospělých nemocných,
- je schopen samostatně vést pracoviště poskytovatele zdravotních služeb a samostatně provádět léčebné úkony v celém rozsahu oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku,
- dokonale ovládá léčbu náhlých a neodkladných stavů v oboru.

7 Charakteristika akreditovaného zařízení

Specializační vzdělávání zajišťuje poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná právnická nebo fyzická osoba, které ministerstvo udělilo akreditaci (dále jen „akreditované zařízení“). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce a dále umožnění studia a pobytu v jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení. Požadavky na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 99/2012 Sb. a požadavky na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení poskytovatele zdravotních služeb jsou uvedeny ve vyhlášce č. 92/2012 Sb.

Nedílnou součástí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace je plán atestační přípravy školence, který vychází z § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb. a dále smlouvy o spolupráci s jiným akreditovaným poskytovatelem zdravotních služeb (pokud akreditované zařízení nezajišťuje náplň vzdělávacího programu samo).

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU****7.1 Akreditované zařízení (AZ) I. typu**

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a min. 3 roky praxe v oboru od získání specializované způsobilosti v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a s minimálním pracovním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Poměr školitel/školeneček v rámci specializovaného výcviku – 1:3. • AZ předkládá seznam dalších lékařů se specializovanou způsobilostí a seznam lékařů způsobilých k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem. • AZ dokládá seznamem spolupráci s dalšími specialisty jiných oborů v rozsahu daném specializační náplní oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a/nebo dětská otorinolaryngologie.
-----------------------------	---

7.2 Akreditované zařízení (AZ) II. typu

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a min. 3 roky praxe v oboru od získání specializované způsobilosti v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku a s minimálním pracovním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Seznam dalších lékařů: <ul style="list-style-type: none"> – AZ dokládá úhrnně min. 3,0 pracovní úvazky lékařů se specializovanou způsobilostí v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. • Poměr školitel/školeneček v rámci specializovaného výcviku – 1:3. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem.
Další požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • AZ II. typu je poskytovatelem zdravotních služeb poskytující ambulanci a lůžkovou zdravotní péči v celém spektru otorinolaryngologických onemocnění, kde je poskytována péče v celé šíři oboru včetně foniatrie.

MZ ČR	Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU
-------	--

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální zabezpečení a technické a věcné vybavení pro jejich realizaci - charakteristika

8.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, diferenciální diagnóza., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.
Hromadné postižení zdraví/osob, základy řešení v přednemocniční a časné nemocniční neodkladné péči (PNP a NNP).
Integrovaný záchranný systém (IZS) a krizová připravenost zdravotnické záchranné služby (ZZS) a zdravotnických zařízení (ZZ).
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.
Praktická výuka.
Celkem 20 hodin, nebo e-learning

Znalosti získané v kurzu se ověřují po ukončení testem.

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Lékařská první pomoc

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, nebo se specializovanou způsobilostí v oboru anesteziologie intenzivní medicína a praxí v oboru nejméně 5 let, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice. • Garant kurzu má specializovanou způsobilost v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku. • Učebna pro praktickou výuku s vybavením: model (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí, zejména respiračních a oběhových k objektivizaci účinnosti

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU**

prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.

- Model musí umožnit nácvik:
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky, včetně intubační a různými technikami tracheální intubace,
 - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
 - nácvik intubace dětí včetně novorozenců a umělou plicní ventilaci,
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
 - punkcí pneumotoraxu,
 - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis interna), vena femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
 - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmakoterapie a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí.

8.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět
Legislativa.
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.
Organizace poskytování zdravotních služeb a řízení zdravotnictví.
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.
Náležitá odborná úroveň (lege artis).
Stížnosti ve zdravotnictví.
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.
Systém veřejného zdravotního pojištění.
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.
Systém úhrad zdravotní péče.
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.
Nemocenské pojištění.
Důchodové pojištění.
Sociální pomoc a sociální služby.
Lékařská etika.
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.
Základní principy a etické zásady.

<i>MZ ČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU
--------------	--

Etické problémy současné medicíny.
Komunikace ve zdravotnictví.
Základní principy a specifika.
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.
Krizová komunikace.
Celkem 12 hodin, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s vysokoškolským vzděláním v oboru právo v magisterském studijním programu na vysoké škole v České republice nebo na vysoké škole v zahraničí, pokud je takové vzdělání v České republice uznáváno, a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost. • Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a odbornou praxí nejméně 5 let v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.

8.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (dále jen „NL“) a léčba závislostí

Předmět
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.
Závěr kurzu, shrnutí.
Celkem 4 hodiny, nebo e-learning

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, popřípadě se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

MZ ČR

**Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE
A CHIRURGIE HLAVY A KRKU****Technické vybavení**

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.4 Program kurzu Radiační ochrana**Předmět**

Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Riziko nádorových a dědičných onemocnění. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany. Koncepce radiační ochrany, základní principy radiační ochrany, legislativní rámec lékařského a nelékařského ozáření.

Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, radiační ochrana pacientů. Lékařská pomoc fyzickým osobám ozářeným při radiační mimořádné události. Radiologická událost, příčiny a možné následky.

Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ). Výběr optimální zobrazovací metody. Zobrazovací modalities využívající neionizující záření. Informování pacientů.

Úloha aplikujících odborníků a optimalizace radiační ochrany (radiologické standardy, diagnostické referenční úrovně). Ozáření dětí, těhotných a kojících žen (specifika, opatření, zdůvodnění). Velikosti dávek pacientů pro typické radiologické postupy.

Celkem 4 hodiny, nebo e-learning**Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Radiační ochrana****Personální zabezpečení**

- Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, pracovní lékařství, nukleární medicína a radiační onkologie.
- Radiologičtí fyzici se specializovanou způsobilostí.
- Další odborníci s absolvovaným magisterským studiem v oboru ve vztahu k vyučovanému tématu.

Technické vybavení

- Učebna pro teoretickou výuku.

8.5 Program kurzu Základy v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku**Předmět**

Základy chirurgických postupů - ucho.

Základy chirurgických postupů - nos a vedlejší dutiny nosní.

Základy chirurgických postupů - hrtan, průdušnice.

Základy chirurgických postupů - ústní dutina, hltan, jícen.

Základy chirurgických postupů - krk.

Základy chirurgických postupů - slinné žlázy.

Celkem 40 hodin

<i>MZ ČR</i>	Vzdělávací program specializačního oboru OTORINOLARYNGOLOGIE A CHIRURGIE HLAVY A KRKU
--------------	--

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Základy v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, s praxí v přednášené problematice, s pedagogickou praxí v postgraduální výchově.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.

8.6 Program kurzu Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku

Předmět
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - ucho.
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - nos a vedlejší dutiny nosní.
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - hrtan, průdušnice.
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - ústní dutina, hltan, jícen.
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - krk.
Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku - slinné žlázy.
Celkem 8 hodin

Personální zabezpečení a technické vybavení kurzu Novinky v otorinolaryngologii a chirurgii hlavy a krku

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, s praxí v přednášené problematice, s pedagogickou praxí v postgraduální výchově.
Technické vybavení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku.